

מערבית צפונית, צפונית מזרחית, דברי רבי עקיבא, שלא כתנא דמשנתנו.

וטעמו: כי כאשר סיים את ההזאות שעל הפרוכת, והיה צועד לכוון המזבח כדי להזות עליו, בקרן דרומית מערבית היה פוגע תחילה –

האמצע של ההיכל; ואילו צידו הדרומי של המזבח – שהיה רחבו אמה בלבד, וצידו הצפוני גובל עם קו האמצע של ההיכל – משוך מן הכהן כלפי הצפון רבע אמה; הרי לך, שאם היה הולך לכוון המזבח, היה פוגע תחילה בקרן דרומית מערבית של המזבח. (*250)

שהרי את ההזאות שלפני הפרוכת יש לעשות כנגד אמתיים וחצי של "מקום" אורך הארון [שהיה עומד – בבית ראשון – אורכו לרוחב הבית במרכז הבית], נמצא חלקו הדרומי של "מקום" הארון: אמה ורבע; וסובר רבי עקיבא: בבית שני מן הפתח הדרומי היה יוצא מקודש הקדשים; ומיד כשהיה מגיע אל תחילת השטח הדרומי המקביל ל"מקום" הארון, היה מזה על הפרוכת –

ולקמן יתבאר שהיה צריך "לעבור" את המזבח ולעמוד בצידו המזרחי ושם להתחיל להזות, והיה עובר מצידו הדרומי לכוון מזרח ופוגע ראשונה בקרן מזרחית דרומית ובה היה מתחיל, וחוזר דרך שמאלו לקרן דרומית מערבית ומקיף את המזבח; ולקמן יתבאר: למה מקיף משמאלו.

נמצא, שהיה עומד אמה ורבע דרומה מקו

רבי יוסי הגלילי אומר: מתחיל מקרן מזרחית צפונית ומקיף את המזבח לימינו, ונותן על קרן צפונית מערבית, מערבית דרומית, דרומית מזרחית, וכמשנתנו.

ג. הרש"ש תמה על רש"י: "ותימא, דהא איתא לעיל במשנה דהזה על הפרוכת שכנגד הארון, משמע במקום שכנגד בין הבדים והוא באמצע הפרוכת", וכבר נתיישב. והרש"ש גופיה תירץ: כי הואיל והיה יוצא מהפתח הדרומי, ובשעה שיצא, היה סמוך לאותה קרן "ועבר" עליה, צריך שישוב לשם אחר שגמר מתנות הפרוכת [וכעין הסברא בגמרא לקמן], וכן לדעת הסובר שיצא מן הצפון, צריך שישוב לקרן הצפונית. אמנם לדעת רש"י שהיה צידו הצפוני של המזבח גובל עם קו האמצע ולא היה עומד באמצע ההיכל, נמצא שהיה עומד סמוך לקרן צפונית, ומשם יש לו להתחיל בהזאות. וראה לשון הריטב"א ד"ה והדר אתי שהלך על דרך רש"י, ולא הזכיר הזאות שעל הפרוכת

*250. א. נתבאר על דרך הצל"ח נא ב ד"ה אמנם הנלענ"ד; אלא שהצל"ח כתב שם [ובדיבור שאחריו] שהיה המזבח מכוון באמצע, ובפנים נתבאר על פי מה שכתבו רש"י ומהרש"א לעיל נא ב, שצידו הצפוני של המזבח היה גובל עם קו האמצע. ב. למדנו מדברי רש"י, כי אף שבבית המקדש הראשון לא היה מקום ארון מן המידה, והיה מקום לומר שבבית המקדש השני יזה באמצע הפרוכת ממש, הואיל ואי אתה יכול לומר שהשטח המקביל לארון "אוכל" אמה ורבע מכל צד, כיון שאינו מן המידה; לא כן הדבר. וראה בפסקי הרי"ד לגבי נתינת הקטורת ב"מקום" בין הבדים, שכתב שהיה מהלך עשר אמות; וראה בצל"ח שם בדעת הרמב"ם, שהיה מזה באמצע הפרוכת ממש.